

Text de Susanna Castells i Assumpta Codinach, de la plataforma Vall Fosca Activa
Fotografies de Dani Codina
Web de Vall Fosca Activa: www.vallfoscaactiva.org

Vall Fosca
Activa *Va*

PIRINEUS, UN TER

RITORI EN VENDA?

L'any 2002 es va celebrar a iniciativa de les Nacions Unides, l'Any Internacional de les Muntanyes. A l'Estat espanyol, no s'ha reflectit en cap tipus d'iniciativa governamental la voluntat i el compromís que hi va haver en aquell moment de millorar la protecció de les nostres muntanyes que va quedar reflectit en el document "La carta de les Muntanyes". Una declaració mínima de principis en la qual s'alerta de la necessitat de regular la gestió conservadora d'aquestes àrees i de la recerca d'un desenvolupament equilibrat per als seus habitants, ja que d'ells i el seu entorn, en depenen una multitud de serveis ambientals que són fonamentals per a tota la societat. Aquesta és l'única proposta que es va fer i encara continua sense aprovar-se.

Mentrestant el temps passa, i la situació en aquestes zones cada vegada és més preocupant. Lluny de millorar la sensibilitat de les autoritats ambientals i dels responsables polítics respecte a les importants funcions ecològiques, socials i econòmiques que fan els sistemes naturals de les muntanyes, aquestes zones estan cada vegada més, i amb més freqüència, en el punt de mira de projectes d'explotació insostenible dels recursos naturals i dels espais protegits, que els promotors justifiquen amb l'argument de la dinamització econòmica de les zones rurals i la creació de nous llocs de treball.

Justament aquí als Pirineus tenim uns bons exemples que ho il·lustren (Vall Fosca, Vall de Filià, Vall d'Àrreu, Vall de Ruda, etc.). La pressió urbanística i especuladora està al darrere de la major part d'aquests projectes, que generalment estan vinculats a la creació o ampliació d'estacions d'esquí o a altres promocions esportives i recreatives pensades per a grans multituds, amb l'al·licient de l'alta qualitat paisatgística i moltes vegades a prop d'espais naturals protegits. Tot això amb l'agreujant que en alguns casos, els interessos econòmics estan provocant i forçant canvis en la legislació ambiental d'aquests espais per així poder permetre la construcció d'aquests tipus de complexes.

Avui tenim sobre la taula el document de proposta de Xarxa Natura 2000 que fa el govern de la Generalitat, i aquest no recull precisament la protecció a la vall de Filià que aquesta necessita. Un espai que en el seu moment es va incloure en el Pla d'Espais d'Interès Natural, justament per tractar-se del límit meridional a major alçada dels Pirineus centrals catalans, ja que constitueix un nucli de gran interès biogeogràfic amb una important presència d'espècies vegetals endèmiques, i també de varietat d'espècies animals de requeriments alpins i subalpins que troben aquí el límit meridional de distribució, entre elles l'ermíni o la perdiu blanca.

Perquè no es recull el PEIN de Filià a la proposta de Xarxa Natura 2000?, doncs per poder tirar endavant el desenvolupament d'un domini esquiable de 1.222 ha (447 ha esquiables) així com totes les infraestructures necessàries per realitzar la pràctica de l'esquí i un complex urbanístic amb camp de golf prop del nucli d'Espui. El domini esquiable comprèn la vall de Filià, la vall de Llevata i la de Rus, cosa que permet la unió amb Boí Taüll Resort i la zona urbanitzable a cota 1.300 al peu del riu Flamicell, preveu un desenvolupament residencial i hotelier amb 7.400 llits, camp de golf i tots els components ja coneguts en aquest tipus d'operacions: "Sala de convencions i congressos, *bowling* (bitllera), discoteca, taverna anglesa, aparcament, pista de gel, botigues d'esports, supermercats i quiosc, zona lúdica esportiva, hípica, balneari, tir amb arc, etc."

Aquesta és una operació de clara especulació urbanística que preveu un creixement absolutament desmesurat, que genera una pressió molt gran sobre l'entorn i que té uns efectes col·laterals molt importants en el sentit que comporta una disminució immediata de l'espai agrari i ramader, amb la conseqüent pèrdua de pagesos, i genera expectatives a tot el territori proper que comença a veure el sòl com a única font d'ingressos ja que l'ocupació del sòl és deguda a què sector immobiliari genera plusvàlues molt ràpides.

Els projectes d'aquest tipus són projectes que es generen a partir de capital extern i l'objectiu dels quals no és mai el benefici per la zona, sinó el benefici propi per als inversors, en aquest cas. Actualment Fadesa i Vallflosca Interllacs S.A. que van començar el projecte el 1998. Tot i que des del juliol 2001 estan aprovats els corresponents documents de planejament per dur a terme aquest desenvolupament, a hores d'ara el "Mountain Resort", el principal actiu del qual és el camp de neu de Filià, no ha tirat endavant però sí que en canvi ja s'han començat a construir diversos "resorts immobiliaris" a diferents nuclis de la Vall Fosca.

A falta d'una planificació estratègica pels Pirineus que decididament aposti pel seu desenvolupament econòmic en base a la

reestructuració del sector agrícola i ramader i l'establiment d'una base industrial adequada, així com de la potenciació dels sectors productius i de serveis en conjunt, sorgeixen projectes com aquests que no fan altra cosa que traslladar el model Costa Brava a la serralada pirinenca.

I ara, recentment, el Govern de Catalunya ha aprovat el Pla Director de les Estacions de Muntanya 2006-2011 que té com a principal objectiu "impulsar les activitats turístiques de neu i muntanya, aportar un marc regulador clar i estable, ordenar els ajuts públics i millorar la competitivitat del sector". Quan resulta que tots els camps de neu estan en una clara situació de crisi o subsisteixen amb el suport financer de l'Administració, sembla que l'Administració aposta per la continuïtat d'un model que està totalment exhaurit i que només funciona quan es relaciona directament amb el creixement immobiliari. Entenem doncs, que l'Administració deixa en mans dels promotors immo-

bil·liaris el futur dels Pirineus, permetent, fins i tot, que el desenvolupament de noves estacions de muntanya o les ampliacions d'estacions ja consolidades es produeixi dins d'àrees de protecció especial.

Excursionistes, ecologistes, gent dels Pirineus i d'altres serralades de l'Estat espanyol, el passat diumenge dia 21 de maig vàrem pujar a 32 cims de tot l'Estat per demanar JA! l'aprovació de la CARTA DE LES MUNTANYES. El juny de l'any passat el Govern de l'Estat espanyol havia rebut ja de part del Congrés dels Diputats, el mandat d'aprovar i començar a posar en marxa les seves recomanacions i directrius. La plataforma Vall Fosca Activa es va sumar a la convocatòria de *Red Montañas* i participà a l'acció conjunta a tot l'Estat espanyol pujant al Pic i a l'Estany de Filià (Vall Fosca, Pallars Jussà) on es va llegir "EL MANIFEST A FAVOR DE LA CARTA DE LES MUNTANYES". L'associació *Salvem Pedra de la Cerdanya* va organitzar una

pujada a Penyes Altes (Moixeró, Cerdanya /Solsonès/Berguedà).

Aquesta acció va ser una crida urgent a tota la població en general i als governs i a la classe política en particular perquè se n'adonin de la necessitat que cal fer polítiques actives i positives a favor de la conservació del patrimoni natural i humà que tenim, que viu a l'entorn i de l'entorn del que són les muntanyes, aquí a casa nostra els PIRINEUS. Estem convençuts que els pobles han d'aspirar a conservar i desenvolupar les seves cultures i referències vitals almenys en la mateixa mesura que les seves economies.

Per totes aquestes raons, vàrem sol·licitar a les nostres autoritats la immediata aprovació de la Carta de les Muntanyes com a document integrador de les directrius bàsiques per a la protecció genèrica de les muntanyes i conseqüentment la seva consideració com a filosofia bàsica per a una futura i necessària Llei Estatal de les Muntanyes.